Sag C-326/00

Idrima Kinonikon Asfaliseon (IKA)
mod
Vasileios Ioannidis

(anmodning om præjudiciel afgørelse
indgivet af Diikitiko Protodikio Thessalonikis)

»Social sikring — en pensionists hospitalsindlæggelse under et ophold i en anden medlemsstat end den, hvori han er bosat — betingelserne for refusion af udgifter — artikel 31 og 36 i forordning (EØF) nr. 1408/71 — artikel 31 og 93 i forordning (EØF) nr. 574/72«

Forslag til afgørelse fra generaladvokat D. Ruiz-Jarabo Colomer fremsat den 15. oktober 2002 . . . . . I-1707

Domstolens dom af 25. februar 2003 . . . . . I-1725

Sammendrag af dom

1. *Social sikring af vandrende arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende — sygeforsikring — ret til ydelser ved ophold uden for den kompetente medlemsstat — pensionister eller rentemodtagere, der opholder sig uden for bopælsmedlemsstaten — bestemmelser, der finder anvendelse*

[Rådets forordning nr. 1408/71, art. 22, stk. 1, litra a), og art. 31]

2. *Social sikring af vandrende arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende — sygeforsikring — ret til ydelser ved ophold uden for den kompetente medlemsstat — pensionister eller rentemodtagere, der opholder sig uden for bopælsmedlemsstaten — ret til naturalydelser — betingelser*

   (Rådets forordning nr. 1408/71, art. 31)

3. *Social sikring af vandrende arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende — sygeforsikring — ret til ydelser ved ophold uden for den kompetente medlemsstat — pensionister eller rentemodtagere, der opholder sig uden for bopælsmedlemsstaten — forpligtelse til samarbejde, der påhviler såvel opholdsstedets institution som bopælsstedets institution*

   (Art. 10 EF; Rådets forordning nr. 1408/71, art. 84)

4. *Social sikring af vandrende arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende — sygeforsikring — ret til ydelser ved ophold uden for den kompetente medlemsstat — pensionister eller rentemodtagere, der opholder sig uden for bopælsmedlemsstaten — afvisning med urette fra opholdsstedets institution — forpligtelser, der følger heraf for bopælsstedets institution*

   (Rådets forordning nr. 1408/71, art. 31, og forordning nr. 574/72, art. 31)

1. Pensionister og rentemodtagere er som følge af deres tilknytning til en social sikringsordning kun omfattet af bestemmelserne i forordning nr. 1408/71 om »arbejdstagere«, såfremt der ikke er fastsat særlige bestemmelser for deres vedkommende, såsom forordningens artikel 27-33. Det følger heraf, at artikel 22, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1408/71 ikke finder anvendelse på pensionister eller rentemodtagere, der opholder sig i en anden medlemsstat end den, hvori de er bosat, og at den ikke kan påvirke fortolkningen af samme forordnings artikel 31. En fortolkning, der indebærer, at den ordning, der er indført ved de to ovennævnte bestemmelser, ensrettes, er i strid med forskellene i bestemmelsernes ordlyd, og den omstændighed, at fællesskabslovgiver har anset det for hensigtsmæssigt at vedtage en særlig bestemmelse for den personkategori af socialt sikrede, der består af pensionister eller rentemodtagere og deres familiemedlemmer. At fællesskabslovgiver ikke har valgt at udforme den ordning, der finder anvendelse på ikke-erhvervsaktive pensionister eller rentemodtagere, på baggrund af den, der finder anvendelse på arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, kan forklares med, at fællesskabslovgiver har villet fremme denne kategori af socialt sikredes mobilitet, idet fællesskabslovgiver har taget hensyn til visse forhold, der kendetegner denne gruppe, herunder en højere grad af sårbarhed og en potentielt større afhængighed af sundhedsydelser, samt at lovgiver har villet fastlægge en ordning, der er egnet til at sikre, at de pågældende har mulighed for hyppigt at opholde sig i andre medlemsstater.

(jf. præmis 32-35 og 38)

2. Artikel 31 i forordning nr. 1408/71 regulerer retten til naturalydelser for pensionister eller rentemodtagere og deres familiemedlemmer, når de pågældende ydelser bliver nødvendige under ophold i en anden medlemsstat end bopælsstaten. Den ret, som de er tillagt ved denne bestemmelse, er hverken betinget af, at den pågældende behandling er absolut nødvendig, eller af, at en sådan behandling er nødvendiggjort af en pludselig opstået lidelse. Desuden er der ikke i forordningens artikel 31 fastsat nogen godkendelsesordning for så vidt angår tilståelse af de naturalydelser, der i medfør af bestemmelsen er tilsikret pensionister eller rentemodtagere og deres familiemedlemmer, der opholder sig i en anden medlemsstat end den, hvori de er bosat. Det følger heraf, at en medlemsstat hverken kan underkaste den ret til naturalydelser, som artikel 31 i forordning nr. 1408/71 tilsikrer pensionister, der opholder sig i en anden medlemsstat end den, hvori de er bosat, nogen form for godkendelsesordning eller nogen betingelse om, at den lidelse, der har nødvendiggjort den pågældende behandling, pludselig opstod under det nævnte ophold, og behandlingen af denne var absolut nødvendig.

(jf. præmis 26, 40-43 samt domskonkl. 1 og 2)

3. Ydelsen og refusionen af de naturalydelser, der er omhandlet i artikel 31 i forordning nr. 1408/71, skal normalt finde sted i overensstemmelse med bestemmelserne i denne artikel, sammenholdt med samme forordnings artikel 36 samt artikel 31 og 93 i forordning nr. 574/72. Opholds- og bopælsstedets institution varetager i fællesskab opgaven med at anvende disse bestemmelser og skal i overensstemmelse med artikel 10 EF og artikel 84 i forordning nr. 1408/71 samarbejde med henblik på at sikre en korrekt anvendelse af ovennævnte bestemmelser og følgelig den fulde respekt for de rettigheder, som pensionister eller rentemodtagere og deres familiemedlemmer har i medfør af artikel 31 i forordning nr. 1408/71, med henblik på at lette de socialt sikredes frie bevægelighed. Det følger heraf, at når bopælsstedets institution af opholdsstedets institution anmodes om at udstede en blanket E 112, uanset at denne førstnævnte institution tidligere har udstedt en blanket E 111 til den sikrede, påhviler det den at sikre sig, at den tilsyneladende afvisning af at udrede naturalydelser i henhold til artikel 31 i forordning nr. 1408/71 er retmæssig. Hvis den er af den opfattelse, at det ikke er tilfældet, skal den underrette opholdsstedets institution herom, hvilken institution så må tage spørgsmålet under fornyet overvejelse og i givet fald ændre sit standpunkt.

(jf. præmis 51 og 52 samt domskonkl. 3)

4. Opholdsstedets institutions afvisning af at anvende artikel 31 i forordning nr. 1408/71 og dennes krav om, at der fremlægges en blanket E 112, kan ikke anses for at udgøre en manglende opfyldelse af en af formaliteterne i artikel 31 i forordning nr. 574/72, idet bestemmelserne i sidstnævnte forordnings artikel 34 ikke finder anvendelse i en sådan situation. Når den kompetente institution på bopælsstedet, der tidligere har udstedt en blanket E 111 til den sikrede, stilles over for en sådan afvisning og et sådant krav, påhviler det den at bidrage til en korrekt anvendelse af artikel 31 i forordning nr. 1408/71. Det følger heraf, at når det viser sig, at det er med urette, at opholdsstedets institution har afvist at anvende denne bestemmelse, og at bopælsstedets institution efter at have fået kendskab hertil har undladt at opfylde sin forpligtelse til at bidrage til en korrekt anvendelse af bestemmelsen, påhviler det denne sidstnævnte institution — med forbehold af et eventuelt erstatningsansvar for opholdsstedets institution — at refundere de udgifter, den sikrede har måttet afholde til behandlingen, direkte til ham, således at denne sidstnævnte sikres et ydelsesniveau, der svarer til det, han ville have fået, hvis bestemmelserne i nævnte artikel var blevet overholdt For en sådan refusion, der i den foreliggende situation træder i stedet for de naturalydelser, som pensionister i henhold til artikel 31 i forordning nr. 1408/71 har krav på, gælder desuden, at en medlemsstat ikke kan underkaste denne refusion nogen form for godkendelsesordning eller nogen betingelse om, at den lidelse, der har nødvendiggjort den pågældende behandling, pludselig opstod under opholdet i den anden medlemsstat, og behandlingen af denne var absolut nødvendig.

(jf. præmis 59-62 samt domskonkl. 4 og 5)